

*ΝΟΜΟΣ 3869/2010 ΠΕΡΙ ΥΠΕΡΧΡΕΩΜΕΝΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
– ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ & ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ*

Πριν από 3 χρόνια περίπου εισήλθε στο ελληνικό νομικό σύστημα ο νόμος 3869/2010 (ΦΕΚ Α' 130/03-08-2010) για την «ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις», άλλως γνωστός και ως «νόμος Κατσέλη», ο οποίος και τέθηκε σε ισχύ από την 1^η Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους, όπως τροποποιήθηκε εν συνεχεία με τους νόμους 3996/2011 & 4019/2011. Με την εισαγωγή του νομοθετήματος αυτού, ουσιαστικά περί της αστικής αφερεγγυότητας, ο Έλληνας νομοθέτης θέλησε να ανακουφίσει όσους αποδεδειγμένα αντιμετωπίζουν αδυναμία εξυπηρέτησης των δανειακών τους υποχρεώσεων προς τα πιστωτικά ιδρύματα, και οι οποίοι δεν έχουν ικανή περιουσία (κινητή και ακίνητη) για την ικανοποίησή τους.

Με μια σύντομη περιγραφή του νόμου, υπάρχουν κάποιες προϋποθέσεις ώστε να μπορέσει βάσιμα κάποιο φυσικό πρόσωπο να υπαχθεί στις διατάξεις του, με σημαντικότερη αυτή του να μην έχει πτωχευτική ικανότητα και να έχει περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη αδυναμία πληρωμής των ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών του. Δηλαδή θα πρέπει ο αιτών να μην έχει αποκτήσει την εμπορική ιδιότητα, καθώς σε αυτήν την περίπτωση υπάγεται αποκλειστικά στις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα και όχι στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Διαφορετικό βέβαια είναι το ζήτημα εάν ο αιτών είχε αποκτήσει παλαιότερα την εμπορική ιδιότητα, την οποία εν συνεχεία απώλεσε, και η μονιμότητα αδυναμίας των οφειλών του επήλθε μετά την άνω απώλεια, καθώς σε αυτήν την περίπτωση μπορεί να υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου. Επιπλέον, πρέπει η χορήγηση των δανείων του να έχει λάβει χώρα τουλάχιστον προ ενός έτους από την υποβολή της αίτησης στο δικαστήριο.

Στις διατάξεις του άνω νόμου ρυθμίζεται λεπτομερώς και η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί τόσο πριν την κατάθεση της σχετικής αίτησης ενώπιον του αρμοδίου Ειρηνοδικείου του τόπου κατοικίας (ή συνήθους διαμονής) του αιτούντα, όσο και μετά την κατάθεση της αίτησης, η οποία και πρέπει να τηρηθεί κατά γράμμα, καθώς σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση θα

απορριφθεί. Εν συνεχεία, και εφόσον αποδειχθεί ότι τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις στο πρόσωπο του αιτούντα, το Ειρηνοδικείο θα ρυθμίσει τα χρέη του υπερχρεωμένου φυσικού προσώπου ορίζοντας χαμηλές μηνιαίες δόσεις προς τους πιστωτές του για χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, ή ακόμα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να ορίσει πολύ χαμηλές ή και μηδενικές μηνιαίες καταβολές, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει και ρύθμιση περί προστασίας από εκποίηση της κύριας κατοικίας του αιτούντα (εφόσον έχει τεθεί από τον ίδιο σχετικό αίτημα) με αντίστοιχη περίοδο καταβολής μηνιαίων δόσεων που μπορεί να φτάσει έως τα είκοσι έτη ή και τα τριάντα πέντε (σύμφωνα με πρόσφατη τροποποίηση). Η απόφαση δε αυτή είναι άμεσα εκτελεστή, και εφόσον ο αιτών – οφειλέτης είναι συνεπής και τηρήσει για όλο το χρονικό διάστημα τους όρους της ρύθμισης των χρεών του, όπως αυτή ορίστηκε από το δικαστήριο, και αυτή ολοκληρωθεί, τότε επέρχεται η απαλλαγή του για το υπόλοιπο των χρεών του προς τους πιστωτές του. Κατά δε της απόφασης του δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί έφεση και αναίρεση.

Κατόπιν της εισαγωγής του νόμου 3869/2010, λοιπόν, αρκετοί πολίτες της χώρας έσπευσαν να ακολουθήσουν την διαδικασία που όριζε ο νόμος για τη ρύθμιση των χρεών τους, οπότε και με την αναγκαία, από κάθε άποψη, συνδρομή ενός δικηγόρου τελικά κατάφεραν να υπαχθούν στις διατάξεις του, και αφενός να ρυθμιστεί το χρέος τους με χαμηλές μηνιαίες δόσεις και να διασωθεί η κύρια κατοικία τους, και αφετέρου να διαγραφεί το υπόλοιπο των χρεών τους.

Η πρώτη απόφαση που δημοσιεύθηκε ήταν αυτή του Ειρηνοδικείου Αθηνών, με αρ. 15/2011, με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή η αίτηση συνταξιούχου με οφειλές συνολικού ύψους 222.220,86€, ρυθμίστηκε δικαστικά το χρέος του, καθώς ορίστηκαν μηνιαίες καταβολές ύψους 310€ για τέσσερα έτη, συμμετρικά κατανεμημένα σε όλους τους πιστωτές του, και επιπλέον εξαιρέθηκε από την εκποίηση η κύρια κατοικία του με ταυτόχρονο ορισμό μηνιαίων δόσεων ύψους 310€ από 01-07-2014 και για δέκα έτη, συμμετρικά κατανεμημένα σε όλους τους πιστωτές του. Σύμφωνα λοιπόν με τα ανωτέρω, ο οφειλέτης θα καταβάλει συνολικά στους πιστωτές του ποσό ύψους

52.080€, οπότε και στην περίπτωση που τηρήσει την άνω ρύθμιση θα διαγραφεί το υπόλοιπο χρέος του ύψους (222.220,86€-52.080€=) 170.140,86€, που αποτελεί το 76,5% της συνολικής οφειλής του.

Σε άλλες περιπτώσεις π.χ., το χρέος του αιτούντα οφειλέτη θα διαγραφεί κατά ποσοστό 50,3%,¹ και με την προϋπόθεση βεβαίως ότι θα τηρήσει την δικαστική ρύθμιση, ενώ σε άλλη περίπτωση το χρέος θα διαγραφεί σε ποσοστό 87%.²

Ο αριθμός δε των κατατεθεισών αιτήσεων ανά την επικράτεια της χώρας αυξάνει κατά ιλιγγιώδη ρυθμό, καθώς ένας αρκετά μεγάλος αριθμός των πολιτών της χώρας είναι εδώ και χρόνια υπερχρεωμένος και ανήμπορος να εξυπηρετήσει τις οφειλές του. Οι μέθοδοι δανεισμού των τραπεζών, τα υψηλά επιτόκια (ιδίως στον χώρο της καταναλωτικής πίστης), καταχρηστικοί όροι, η άγνοια των καταναλωτών, απρόβλεπτα γεγονότα όπως απώλεια εργασίας, αρρώστια, θάνατος, η συρρίκνωση των εισοδημάτων τους, καθώς και οι παραπλανητικές μέθοδοι προσέγγισης των τραπεζών, αποτελούν, κατά τα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα, τους βασικότερους λόγους για την υπερχρέωσή τους.

Συμπερασματικά, ο άνω νόμος σαφώς και έχει κοινωνική και οικονομική λειτουργία, καθώς δίνει την δυνατότητα της ρύθμισης και απαλλαγής των δυσβάσταχτων χρεών, με ό,τι αυτό συνεπάγεται στην καθημερινότητά των φυσικών προσώπων και την μετέπειτα αγοραστική τους δύναμη.

Πλην όμως, ο λόγος της εισαγωγής του, δηλαδή η υπερχρέωση, ασφαλώς αποτελεί και αποτέλεσμα του εγχώριου, και όχι μόνο, χρηματοπιστωτικού συστήματος, καθώς η υπερχρέωση των νοικοκυριών αποτελεί ένα μείζον και χρόνιο Ευρωπαϊκό κοινωνικό πρόβλημα, αλλά και της καταναλωτικής κουλτούρας. Για τον λόγο αυτό και πρέπει να ερευνηθούν, να σχολιαστούν και να γνωστοποιηθούν στον κόσμο τα αίτια και οι λόγοι και για τους οποίους έχει λάβει τέτοιες εκρηκτικές διαστάσεις το ζήτημα αυτό. Το πρόβλημα έχει

---

¹ http://www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomologia/eirath102_12.htm

² <http://www.nomikosodigos.info/guide/case-law/72-n-3869-3010-yperhreomena-noikokyria/660-rythmisi-hreon-gia-mia-tetraetia-me-dikastiki-apofasi-sta-plaisia-tou-nomou-3869-2010-kai-apallagi-apo-to-ypoloipo-tis-ofeilis.html>

βαθύτατες ρίζες και πρέπει να αναλογιστεί και ο καθένας ξεχωριστά για το «τις πταίει» και η κατάσταση έχει φτάσει εδώ και χρόνια στο απροχώρητο, με τις αλυσιδωτά επερχόμενες καταστροφικές συνέπειες να βαραίνουν τα νοικοκυριά.